

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z REALIZACJI ZADANIA

Tytuł zadania: „Nowoczesne technologie uprawy roślin – przyjazne dla człowieka i środowiska.

Realizator: Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Rolnictwa Oddział Słupsk

Zasięg administracyjny projektu

województwo pomorskie, powiaty: wejherowski; starogardzki; kartuski; tczewski; gdański; słupski; chojnicki; kwidzyński; pucki; bytowski; kościerski; lęborski; malborski; człuchowski; sztumski.

Cel główny, jaki został osiągnięty: Podniesienie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców województwa pomorskiego.

Cele szczegółowe, jakie zostały osiągnięte:

- a) ochrona i przywrócenie właściwości użytkowanej glebie poprzez stosowanie nowoczesnych technologii uprawy roślin.
- b) ochrona wód gruntowych poprzez stosowanie zrównoważonego nawożenia, wapnowania, nawadniania/odwadniania.
- c) przekazanie wiedzy i umiejętności 254 mieszkańcom województwa pomorskiego z zakresu nowoczesnych technologii uprawy roślin.

Adresaci projektu

Liczba odbiorców bezpośrednich: **240 osób**

W szkoleniach wzięło udział 254 mieszkańców woj. pomorskiego rolników, właścicieli działek, ogródków przydomowych. Ze szkoleń skorzystały również osoby pragnące poszerzyć swą wiedzę na temat nowoczesnych technologii uprawy roślin.

Liczba odbiorców pośrednich: 254 os. x 3 os. = **762 os.**

Odbiorcami pośrednimi zadania są osoby prowadzące wspólne gospodarstwo z bezpośrednimi uczestnikami zadania, ich rodzina, znajomi, odwiedzający ich turyści.

Metody realizacji zadania:

Zadanie było realizowane w formie szkoleń. Każde szkolenie trwało 8 godz. szkoleniowych. Łącznie zostało zorganizowanych 16 szkoleń. Ze względu na trudności z rekrutacją nie odbyło się szkolenie w powiecie starogardzkim, w to miejsce zostało zorganizowane drugie szkolenie w powiecie tczewskim co nie wpłynęło na zmniejszenie ilości spotkań w całym województwie. Zmiana ta była uzgodniona z opiekunem projektu ze strony Grantodawcy. Szkolenia miały formę wykładów oraz część praktyczną - warsztatową. Metoda realizacji zadania była dostosowana do odbiorców oraz do tematyki.

Etapy realizacji projektu

W ramach projektu zostały zrealizowane następujące zadania

Zadanie 1 – Zarządzanie projektem

maj – grudzień 2018

Zadanie 2 – Cykl 16 szkoleń

maj – grudzień 2018

Zadanie 3 – Promocja efektów projektu

maj – grudzień 2018

Szczegółowy opis zadań

Zadanie 1 – Zarządzanie projektem

Zadanie realizowane do 1 maja 2018 do 31 grudnia 2018 r.

Projekt był zarządzany przez powołany specjalnie do tego celu Zespół Roboczy (ZR). Był on odpowiedzialny za wykonywanie czynności w celu osiągnięcia wyznaczonych celów głównych i szczegółowych projektu. Zarządzanie projektem był to proces polegający na planowaniu, harmonogramowaniu, realizacji i kontroli działań potrzebnych do osiągnięcia celów projektu. Jednocześnie ZR miał za zadanie neutralizację wpływu istniejących ograniczeń i ryzyka jak również budowanie motywacji zespołu projektowego i właściwą komunikację pomiędzy uczestnikami projektu. Jednym z ważnych elementów ZR było eliminowanie ryzyka porażki na poziomie całego cyklu życia projektu. Zespół Roboczy składał się z następujących osób: koordynator projektu oraz specjaliści ds. obsługi finansowo-księgowej.

Zakresy obowiązków: koordynator – zarządzanie projektem, koordynacja działań, utrzymanie motywacji zespołu projektowego, kontakt z grantodawcą i uczestnikami projektu w celu jasnego precyzowania kierunku kolejnych zmian i zauważania nowo pojawiających się zagrożeń, zarządzanie ZR projektu, wybór trenerów, podejmowanie decyzji finansowych, promocja i rekrutacja uczestników warsztatów, rezerwacja sal, kontrola frekwencji, przygotowywanie dokumentacji szkoleniowej, monitoring i ewaluacja, przygotowanie i analiza ankiet oraz innych narzędzi ewaluacji, promocja projektu, nadzór nad wykonaniem plakatów.

specjalista ds. obsługi finansowo-księgowej – prowadzenie dok. finansowo-księgowej projektu, kwalifikacja kosztów, opis dokumentów księgowych, sporządzanie dokumentów księgowych, przygotowywanie raportów finansowych, monitoring.

Cały ZR spotykał w miarę potrzeb nie rzadziej niż raz w tygodniu omawiając postępy i zagrożenia w projekcie. Ostateczną decyzję w kwestiach dot. prawidłowej realizacji projektu i realizowanych zadań podejmował koordynator projektu.

Zadanie 2 – Cykl 16 szkoleń

Zadanie było zrealizowane od czerwca 2018 do grudnia 2018 r.

Rekrutacja uczestników była prowadzona od maja 2018 do grudnia 2018 w sposób ciągły.

Na terenie 14 powiatów woj. pomorskiego został zorganizowane, na terenie powiatu tczewskiego (15 powiat) zostały zorganizowane 2 szkolenia (łącznie 16 na terenie całego woj. pomorskiego), w których wzięło udział 254 osoby.

Miejsca, w których były organizowane szkolenia, były dostosowane w taki sposób, aby uczestnicy mieli jak najłatwiejszy do nich dostęp oraz aby pokonywali jak najkrótszą drogę, miało to na celu zminimalizowanie kosztów dojazdu, które uczestnicy byli zmuszeni ponosić we własnym zakresie.

Uczestnicy szkoleń zgłaszali chęć udziału za pomocą: - zgłoszeń osobistych w biurze projektu oraz do osób zaangażowanych w proces rekrutacji; telefonicznie; mailowo oraz za pomocą karty zgłoszeniowej, którą mogli pobrać z naszej strony i wypełnioną wysłać faxem lub tradycyjną pocztą na wskazany adres biura projektu.

W proces rekrutacji byli zaangażowani: zespół roboczy projektu, członkowie SITR, członkowie organizacji, z którymi współpracujemy, lokalni sołtysi oraz doradcy ODR. W celu zapewnienia odpowiedniej rekrutacji zostały wydane plakaty zachęcające do wzięcia udziału w szkoleniach.

Koordynator projektu prowadził listy potencjalnych uczestników na dane szkolenia, jeżeli ilość wolnych miejsc na dane szkolenie była już wyczerpana koordynator proponował inny termin szkolenia. Niestety nie zawsze uczestnicy chcieli skorzystać z innego terminu, dlatego też ZR wychodząc naprzeciw oczekiwaniom i prośbom uczestników podjął decyzję o zwiększeniu liczby uczestników na danych szkoleniach.

Szkolenia adresowane były do 254 mieszkańców woj. pomorskiego rolników, właścicieli działek, ogródków przydomowych. Skorzystać ze szkoleń mogły również osoby pragnące poszerzyć swą wiedzę na temat nowoczesnych technologii uprawy roślin. Udział w szkoleniach był bezpłatny.

Celem szkoleń było przekazanie uczestnikom wiedzy i umiejętności praktycznych w zakresie ochrony i przywrócenie właściwości użytkowanej glebie poprzez stosowanie nowoczesnych technologii uprawy roślin, ochrony wód gruntowych poprzez stosowanie zrównoważonego nawożenia, wapnowania, nawadniania/odwadniania, przekazania wiedzy z zakresu nowoczesnych technologii uprawy roślin.

Projekt swoim zasięgiem objął obszar 15 powiatów woj. pomorskiego. Podczas trwania szkolenia zostały zagwarantowane uczestnikom testery podłoża do samodzielnego pomiaru pH i wilgotności, drobny poczęstunek, dostęp do porady fachowej. Została zwrócona szczególna uwaga, aby podczas szkoleń trenerzy w żaden sposób nie promowali jakiegokolwiek producenta testerów. Na zakończenie zajęć każdy z uczestników otrzymał certyfikat ukończenia szkolenia w zakresie „Nowoczesnych technologii uprawy roślin - przyjaznych dla człowieka i środowiska”.

Szczegółowy zakres szkolenia

<i>lp.</i>	<i>wyszczególnienie</i>	<i>sposób realizacji</i>	<i>liczba godzin szkoleniowych</i>
1	2	3	4
1	Postęp biologiczny - nowe odmiany roślin uprawnych, praktyczne stosowanie wyników Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego, Krajowy Rejestr	część teoretyczna i praktyczna	1
2	Ochrona gleby - pomiar jakości gleby, stosowanie zrównoważonego nawożenia, wapnowanie, płodozmian, terminy i normy wysiewu, stosowanie wsiewek, uprawa bezorkowa, cięcie i siew bezpośredni, zbalansowana żywność i stosunki wodne gleby.	część teoretyczna i praktyczna	2
3	Ochrona roślin - znajomość chorób, szkodników i chwastów, ochrona i zwiększanie populacji organizmów pożytecznych np. poprzez stosowanie odpowiednich metod ochrony roślin lub wykorzystywanie ekologicznych struktur w miejscu produkcji i poza nim	część teoretyczna i praktyczna	2
4	Prowadzeniu obserwacji upraw i podejmowaniu decyzji, znaczenie ogólnokrajowego monitoringu agrofagów i jego podstaw, progi szkodliwości	część teoretyczna i praktyczna	1
5	Interwencja, gdy środki bezpośredniego zwalczania są konieczne, metoda agrotechniczna i fizyczna, metoda biologiczna, metoda chemiczna-dawkowanie.	część praktyczna	2
Razem			8

Zadanie 3 - Promocja projektu

Promocja projektu oraz jego efektów realizowana była od 1 maja 2018 do 31 grudnia 2018 r. – oraz po zakończeniu realizacji projektu przez okres minimum 3 lat.

Została utworzona podstrona na naszej stronie internetowej.

Wskaźniki realizacji zadania

Produkty:

250 ulotek z nowoczesnych technologii uprawy roślin
1 materiał szkoleniowy do pobrania z naszej strony
1 podstrona
50 plakatów

Efekty twarde

16 szkoleń dla 254 odbiorców/uczestników zadania
128 godzin szkoleniowych
254 beneficjentów bezpośrednich
762 beneficjentów pośrednich
15 powiatów objętych działaniami w ramach przedsięwzięcia

Efekty miękkie

- pozyskanie wiedzy z zakresu zrównoważonego wykorzystywania gleby i wody, stanowiących zasoby naturalne;
- wzrost umiejętności podejmowania świadomych i przemyślanych decyzji, w zakresie eksploatacji zasobów naturalnych, mających na uwadze zarówno dobro środowiska jak i korzyści jakie może czerpać człowiek;
- pogłębienie umiejętności i wiedzy wśród 254 uczestników z zakresu nowoczesnych technologii uprawy roślin;
- zwrócenie uwagi na konieczność współodpowiedzialności za ochronę przyrody.

Niemierzalne efekty ekologiczne projektu

- Kształtowanie u mieszkańców woj. pomorskiego postaw proekologicznych oraz poczucia współodpowiedzialności za stan środowiska.
- Podwyższenie poziomu świadomości ekologicznej wśród mieszkańców woj. pomorskiego w zakresie zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych.
- Podwyższenie poziomu wiedzy wśród mieszkańców województwa pomorskiego z zakresu nowoczesnych technologii upraw.
- Wzrost udziału mieszkańców woj. pomorskiego w aktywnym działaniu na rzecz ochrony środowiska oraz świadomym wdrażaniu nowoczesnych technologii uprawy roślin przyjaznych człowiekowi i środowisku.

Trudności w realizacji zadania oraz opis sposobów zapobiegania im i ich skutkom.

Nazwa trudności/ryzyka w realizacji zadania	sposób zapobiegania im i ich skutkom	osoba odpowiedzialna
Rekrutacja - duża ilość różnorodnych projektów skierowanych do mieszkańców woj. pomorskiego - niechęć części społeczeństwa do badania podłoża, wynikająca z niewiedzy i obaw przed niepowodzeniem.	- wydłużenie okresu realizacji warsztatów do 29 grudnia 2018 r.	koordynator projektu

Sposoby monitorowania przebiegu zadania

Ewaluacja i monitoring polegał na systematycznym zbieraniu i analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat realizowanego projektu w aspekcie finansowym i rzeczowym. Osoba zarządzająca projektem zbierała wszystkie obiektywne dowody potwierdzające poprawne wdrażanie projektu oraz osiągnięcie założonych celów i efektów. Koordynator projektu monitorował w terenie realizację szkoleń, w celu wprowadzenia korekt, poprawek, udogodnień w kolejnych szkoleniach.

Miernikiem rezultatów realizacji projektu są m.in.:

- efektywność - wyrażona przez stosunek nakładów (kosztów, pracy) do wyników,
- skuteczność – określona przez percepcję działań realizowanych w ramach projektu i ich wpływu na świadomość odbiorców działań, czyli beneficjentów projektu. Oceny efektywności prowadzonych działań dokonał wnioskodawca poprzez analizy ilościowe środków i wyników działania. W tym przypadku wskaźnikiem jest stosunek poniesionych nakładów do:
  - liczby osób w ramach szkoleń,
  - liczby zorganizowanych szkoleń.

Badanie skuteczności dokonane za pomocą stosownych technik zarówno ilościowych poprzez wywiady jak i jakościowych (obserwacje, dyskusje grupowe, bieżące analizy). Badanie skuteczności i jakości było dokonywane po każdym szkoleniu. Wszystkie dokumenty jak i inne „informacje zwrotne” na temat realizowanego projektu podlegały regularnym analizom dokonywanym przez Zespół Roboczy projektu. Monitoring wydatkowanych środków odbywał się na bieżąco, po dokonaniu każdej płatności w ramach projektu. Ponoszone wydatki były na bieżąco odnoszone do budżetu projektu, dzięki czemu na bieżąco można było ocenić i przeanalizować finansowy postęp realizacji zadania.